

Arbeidstilsynet - Direktoratet for
Postboks 4720 Torgard
7468 TRONDHEIM

Vår referanse: 18/02176-2
Arkivkode: L00 &00
Saksbehandler: Siri Klevstrand,
Deres referanse:
Dato: 19.10.2018

Høringsvar - forslag til endringer i byggherreforskriften

Innledning

Det vises til høring av forslag til endringer i byggherreforskriften, med høringsfrist 19. oktober. Vi viser til avtale om utsatt høringsfrist.

Hovedhensikten med revideringen er å tydeliggjøre når byggherreforskriften kommer til anvendelse. Planleggingsstadiet, samt innholdet i pliktene til de ulike aktørene vektlegges særlig. Det er også inntatt nye krav som skal sikre dialog og informasjon mellom byggherren og involverte aktører, og større krav til dokumentasjon.

KS ønsker å kommentere forslagene til endringer generelt, og kommer ikke til å kommentere enkeltvis de ulike forslagene til endringer.

Kommentarer oppsummert:

- KS har ikke innvendinger mot forslagene til tydeliggjøring og presisering.
- Det innføres nye krav som skal sikre dialog og informasjon mellom byggherren og involverte aktører og større krav til dokumentasjon. Arbeidstilsynet fremholder at forslagene først og fremst er presiseringer av forskriften og at det ikke vil medføre særlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Vi legger derfor til grunn at endringene ikke vil medføre byrder for kommuner og fylkeskommuner som byggherrer.
- Det er naturlig at byggherreforskriften etter en tid evalueres på nytt, for bl. a. å vurdere hvordan endringene av forskriften fungerer i praksis.

Enkeltkommentarer

KS har ikke innvendinger mot en tydeliggjøring av når forskriften kommer til anvendelse. Tilbakemeldinger fra medlemmer har gått spesielt på en tydeligere avklaring av når forskriften kommer til anvendelse ved vedlikeholdsarbeid. KS oppfatter at forslagene til endringer tydeliggjør dette.

Arbeidstilsynet ber om høringsinstansenes vurdering av om forslaget om plikt til å overlevere dokumentasjon om bygget i § 12 vil innebære en dobbeltregulering ift krav om overlevering av dokumentasjon for fremtidig arbeid etter plan- og bygningsloven. En slik reguleringsteknikk kan være

hensiktsmessig så lenge det skjer en henvisning til loven eller forskriften.

Bemerkninger om byggherreansvaret

Bygge- og anleggsbransjen er en utsatt næring for skader og ulykker. Bransjen er også særlig utsatt for useriøse arbeidsforhold og arbeidslivskriminalitet. Det er derfor viktig at det er et regelverk som bidrar til å forebygge skader og ulykker, og som ivaretar at pliktene som påhviler de ulike aktørene i bygge- og anleggsbransjen er balansert og virker etter sin hensikt.

I høringsbrevet er det henvist til at «flere aktører i bransjen melder til Arbeidstilsynet at det høye risikonivået og det høye antallet ulykker skyldes utilfredsstillende arkitektoniske og/eller organisasjonsmessige løsninger, dårlig planlegging av arbeidene under forberedelsen av prosjekter og manglende samordning». Videre oppgis at flere aktører opplever at deler av byggherreforskriften er uklar, særlig kravene som gjelder for planleggingsfasen av et prosjekt og pliktene rettet mot koordinator. Arbeidstilsynet fremholder at byggherreforskriften spiller en sentral rolle i det forebyggende arbeidet mot skader og ulykker i bransjen, og har en viktig rolle i forebyggingen av sosial dumping og useriøsitet. Vi er ikke uenig i det, men savner en overordnet redegjørelse for de ulike rollene i store bygge- og anleggsprosjekter og hvordan HMS-ansvaret for de ulike rollene fordeler seg. Byggherrens ansvar for HMS på byggeplassene kan bidra til å redusere risiko for ulykker og skade, men vi vil fremholde at det er oppdragstakerne som arbeidsgivere som har HMS-ansvar for sine medarbeidere, og som til syvende og sist er de som må ivareta at HMS er ivaretatt i praksis på bygge- og anleggsplassene. Selv om byggherren utfører sine plikter, er det likevel ingen garanti for at bygge- og anleggsprosjektene blir trygge arbeidsplasser.

Byggherreansvaret er omfattende. Store virksomheter som har utbyggingsprosjekter som hovedoppgave har gjerne egne avdelinger som arbeider med å ivareta byggherreansvaret. Kommunal sektor har ikke store byggeprosjekter som sin hovedoppgave, og det er derfor variasjoner i kompetanse og kapasitet når større byggeprosjekter skal igangsettes. Store kommuner har oftere store prosjekter enn små kommuner, og har derfor et større kompetansemiljø i bygge- og anleggssaker enn små kommuner. De omfattende pliktene som påligger kommunene som byggherre vil kunne være utfordrende å ivareta i praksis. Vi savner en vurdering i høringsbrevet om praktiske implikasjoner av byggherreansvaret. Vi opplever generelt at selv om intensjonene for regelverksendringer er de beste, så er ikke alltid implikasjonene for den praktiske etterlevelsen vurdert like godt. Forslaget til endringen i byggherreforskriften inneholder språklige presiseringer, men også materielle endringer. Det innføres nye krav som skal sikre dialog og informasjon mellom byggherren og involverte aktører og større krav til dokumentasjon. Arbeidstilsynet fremholder at forslagene først og fremst er presiseringer av forskriften og at det ikke vil medføre særlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Vi er usikker på denne konklusjonen på bakgrunn av høringsbrevets vurderinger. Hvis forslagene til materielle endringer blir vedtatt, er det ønskelig at byggherreforskriften evalueres etter en tid, for å se hvordan forskriftsendringene fungerer i praksis.

Med hilsen

Tor Arne Gangsø
områdedirektør KS Arbeidsliv

Anne-Cathrine Hjertaas
avdelingsdirektør